

*Я.О. Маслій, П.М. Цимбала, Г.М. Шевченко, Л.О. Яценя,  
І.С. Хоронжевська-Муляр*

## **ПРОФІЛАКТИКА ГЕПАТИТУ В СЕРЕД МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ**

Управління охорони здоров'я облдержадміністрації,  
обласна санітарно-епідеміологічна станція, м. Рівне

Гепатит В (ГВ) – надзвичайно актуальна медична і соціальна проблема в Україні та інших країнах світу. Дослідження, проведені членами Комітету з профілактики вірусних гепатитів ВООЗ Р. Van Damme і G. Torgmans (1996), дозволили встановити, що в медичних установах Західної Європи щорічно інфікується вірусом

ГВ близько 18000 медпрацівників, або в середньому 50 осіб у день. Майже щоденно 1 медичний працівник помирає через віддалені наслідки ГВ – цироз чи первинний рак печінки. Таким чином, ГВ є однією з найнебезпечніших інфекцій для медичних працівників, які за характером своєї професійної діяльності мають контакти з кров'ю чи іншими контамінованими вірусом ГВ рідинами людського організму.

За офіційними даними, захворюваність на ГВ медичних працівників м. Рівне за останні 10 років коливалась від 145,9 випадків на 100 тис. медичних працівників у 1997 р. до 50,8 – у 2000 р., що в 2-5 разів вище, ніж серед населення міста, а частка хворих на ГВ медиків складала від 2,3 до 23,7 %. З 28 медпрацівників відділення гемодіалізу, які не були щеплені проти ГВ, маркери цього гепатиту (HBsAg та анти-HBs) за допомогою ІФА виявили у 7 (25,0 %), що достовірно вище, ніж в осіб групи порівняння – з 63 первинних донорів ці маркери знайдені в 7 (11,1 %), а з 66 вагітних – у 8 (12,1 %). Поширення лише HBsAg серед різних категорій медичних працівників коливалось від 1,5 до 3,6 %, а серед населення цей показник склав 1,9 %.

Очевидно, що така ситуація щодо захворюваності і розповсюдження вірусу ГВ у медпрацівників диктує необхідність проведення заходів щодо запобігання цієї інфекції серед них.

У Рівненській області вакцинація медичних працівників проти ГВ, згідно з наказом МОЗ України від 31.10.2000 р. № 276 “Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні”, проводиться з 2001 р.

За цей період було щеплено понад 3000 медичних працівників, що складає 32,8 % від усіх медичних працівників області, які підлягають щепленням. Відсоток вакцинованих серед медиків відділень хірургічного профілю складає 59,8, акушерсько-гінекологічного – 42,1, працівників клінічних лабораторій – 24,4, стоматологів – 42,7, що свідчить про необхідність продовження проведення цієї роботи серед них.

Необхідно відмітити, що у 2001 р., коли почали проводити профілактичні щеплення проти ГВ, серед медичних працівників м. Рівне було відмічено значне зниження захворюваності до 10,1

на 100 тис. медпрацівників. Цей показник був у 2-10 разів нижчим, ніж за попередні 10 років, і вперше за цей період був нижчим, ніж серед населення міста (17,9).

З метою зниження рівня захворюваності на ГВ медичних працівників області необхідно:

- проводити вакцинацію проти ГВ медичних працівників, у першу чергу перед початком їх професійної діяльності, а також термінову специфічну профілактику за необхідністю;
- організувати систему менеджменту якості роботи лікувальних установ на підставі міжнародних стандартів;
- забезпечити суворе дотримання санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів усіма медичними працівниками під час виконання своїх професійних обов'язків;
- проводити епідеміологічний аналіз кожного випадку професійного зараження вірусом ГВ, а також систематичні обстеження медичних працівників методом ІФА на наявність HBsAg.